

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Fehéri Armand*
 Cím: *Ki felelős a lisztpanamáért?*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp. 1922. D 29 (Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 381.631

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Ki felelős a lisztpanamáért?

Már a lisztpanama első napjaiban világos volt, hogy a fővárosnak, melynek főhatósága alatt a központi liszt hivatal működik, sok köze van a dolgokhoz. Nem lehetett ugyanis megmagyarázni, hogy honnan került annyi lisztjegy, ha zugárusi uton is forgalomba, mikor 600 vagon lisztről volt szó és még csodálatosabbnak tetszett mindennek előtt, hogy a főváros központi liszt hivatala, mely az ellátatlanság nyilvántartásával és a kormány által vásárolt lisztnek lisztjeggyel bírókhoz való eljuttatásával volt megbízva, nem ütdött meg azon, hogy Budapest ellátatlanság számára annyi lisztjegy került forgalomba, amennyinek ugyanazon idő alatt nemcsak a főváros, hanem egész Csonka-Magyarország ellátatlanságainak hatósági liszt szükségletét biztosítani kellett volna.

Mára azután megoldódott a nagy rejtély és kiderült az, hogy a központi liszt hivatal nemcsak, hogy részes a dolgokban, hanem innen indult ki az egész panama. A főkapitányságon, ahol dr. Bartha Gyula rendőrtanácsos páratlan éleslátással bogozza ki a szövevényes ügy száleit, felvonultak a liszt hivatal tisztviselői és az ő vallomásaik, valamint azok a vallomások, melyek a már letartóztatásban levő kereskedőktől származnak, világot vetettek azokra a rejtélyes kapcsolatokra, amelyek a fővárosi központi liszt hivatal és egyes bűkezi kereskedők között fonnállanak és amely kapcsolatoknak köszönhető, hogy siberek és láncereskedők milliókat és tízmilliókat sikaszthattak az állam vagyonából.

Ha őszinték akarunk lenni, meg kell vallanunk, hogy a bizalom a liszt hivatal iránt a közönség részéről nem volt túlságosan nagy, de annál nagyobb volt egyes jól informált kereskedők részéről, akik tiszteleik végrehajtása céljából a délutáni órákban tömegesen keresték fel a bűnös tisztviselőket. Délelőtt azok állottak sorba a liszt hivatal Szervita-téri épületének ódon folyosóján, akiket a gabonarendelet a múlt év májusában elűtött az élelmezési jegytől azon a címen, hogy nem közalkalmazottak, hanem az élet egyéb nyomoruságos hajó-

töröttjei és ezeket a szerencsétleneket elzavarták a városi hivatalnokok, a délutáni órákban ugyanazokban a hivatalos helyiségekben, ugyanazok a hivatalnokok vagonszámra adták el azt a lisztet, melyet a vergődő pénzügyi közigazgatás a szegény emberek egy részétől kénytelen volt elvonni.

A nyomoruság e vámszedői mindenestre bünyösek és a rendőri és bírói eljárás során meg fogják kapni méltó büntetésüket. De van egy bűnös, akihez nem ér el a bírói közigazgatás és amelynek pókháló s oduiba a nyilvánosság lámpájával kell odavilágítani: ez a bűnös a fővárosi adminisztráció, amely alkalmat nyújtott a tisztviselőknak a megtevédesre. Hogy történhetett és az ellenőrzés mekkora hiánya kellett ahhoz, hogy a beszolgáltatott lisztjegyek, amelyeket zsákokba zárva, leplombálva és hivatalos pecséttel ellátva, három lakat alatt őriztek a liszt hivatal pincéjében, újra napvilágot láthassanak és a kereskedők egész légióján át léncolva, újra mint ellátatlanság lisztjéért járó

dokumentumok kerülhettek vissza, ugyanabba a pincébe, hogy azután újra megkezdhesék szegénytelen közforgásukat. Hol volt a főváros közlelmezésének vezetője, a közlelmezési tanácsnok ur, Vajna Ede, hol késett az ellenőrzéssel, hogyan tűrhette, hogy a liszt hivatal, amely az ő felügyelete alá tartozik és amelynek minden tetteért ő felelős, annyi lisztjegyet adjon ki, mintha a gabonarendelet értelmében ellátatlanság, vagy hatóságilag ellátottak száma a főváros területén nem hatszázezer, hanem kétmillió lélek lenne? Ezekre a kérdésekre sürgős feleletet vár a polgárság, de a főváros törvényhatósági bizottsága is, melynek legközelebbi közgyűlésén értesüléstünk szerint, egy szennzációs adatokat tartalmazó interpelláció fogja megkezdni a felelősségrevonást és megkérdezni a polgármester urtól, hogy függetlenül a rendőrségi eljárástól miért nem indította meg azok ellen, akiket ha egyébbel nem, hát kötelességük elmulasztásával lehet vádolni, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot?

A liszt hivatal voltaképeni vezetője, dr. Illye-

falvy Lajos fővárosi statisztikai titkár, névleges főnöke dr. Thiering Gusztáv egyetemi tanár, a kiváló statisztikus. A Liszt hivatal fölöttes hatósága a tanács közlelmezési ügyosztálya, az említett Vajna tanácsnok, valójában Folkusházy Lajos alpolgármester. A törvényhatósági bizottság közlelmezési albizottságában több ízben szóba kerültek a liszt hivatalnak akkor még csak hibának tartott tizelmei, baj volt azonban, hogy a többségi párt által monopolisztikus alapon alakított bizottságban nem volt ellenzék, és így nem akadt, aki a dolgokat firtatta volna. Főleg amiatt voltak panaszkodók, hogy a múlt év szeptemberében, amikor a szűkített kategóriák miatt a hatósági liszt árusításával megbízott kereskedők létszámát csökkenteni kellett, a liszt hivatal vezetősége a legnagyobb önkénnyel jelölte ki az árusítással megbízott kereskedőket. Aki dr. Illyefalvy helyettes vezető urhoz fordult, rideg elutasításban részesült. De aki a Rákóczi-utra elment és ott egy bizonyos ügyvédet felkeresett és huszezer korona tiszteletdíjat adott neki, az másnap megkapta az „ellátmány“-t. Kétszáz ilyen kereskedőről van szó, legalább is négy millió koronát tett ily módon zsebre az az ügyvéd, aki pótolta dr. Illyefalvy ur jóindulatát.

Mikor legutóbb napokon keresztül folytatólagos rendkívüli közgyűlést tartott a főváros törvényhatósági bizottsága a drágaság kérdésében, százötvenezer magántisztviselő hatósági lisztellátását kérte maga a többségi párt indítványára.

Százötvenezer ember havi fejkvótája kilencszázezer kilogramm, azaz kilencven vagon. Ha nem több az ellopott liszt, mint hatszáz vagon, akkor is körülbelül hét hónapig el lett volna látva Budapest minden magántisztviselő hatósági liszttel! Ez a liszt hivatal bünye és bűnös mulasztása az illetékes tanácsai ügyosztálynak és a főváros házinyomdájának.

Kell még valamit mondanunk. Karácsonyunk szegényes volt, mint amilyen maga a város és pol-

gársága. Sok házban nem gyult ki a karácsonyfa, de azt bizonyítani tudjuk, hogy a legszebb karácsonyfa a Szervita-téren égett, a liszt hivatalban telistele volt cukorkákkal és gyertyákkal, alatta és körülötte tömördek sütemény és likőr edesgette magához a hivatal kisdud tisztségviselőit. A karácsonyfa-ünnepen, melyről nem tudjuk és nem is akarjuk megállapítani, hogy kinek a tiszteletére rendeztetett, megjelent néhány a hivattal szorosabb köteleket fentartó lisztkereskedő is, akiknek zsebe tele volt Kugler-süteménnyel és likőrös üveggel és akik siettek pótolni az alkohol hatása alatt emelkedő hangulatban gyorsan fogyó likőröket.

Rendörért kiáltunk és a királyi törvényszék vizsgálóbirájának meg nem ingatható szigorúságával helyezzük minden bizalmunkat. A Keresztény Községi Párt bizonyára nem fogja védeni a bűnösöket, a liberális ellenzék nem fog politikai elemet bevinni a nyomozásba — hisz erre nincs is módja — így tehát a rendör és a vizsgálóbíró most már valószínűleg zavartalanul fogja végezhetni munkáját.

Fehéri Armand.